

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
KANTON SARAJEVO
VLADA

NACRT

**ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SOCIJALNOJ ZAŠTITI,
ZAŠTITI CIVILNIH ŹRTAVA RATA I ZAŠTITI PORODICE SA DJECOM**

Nosilac izrade:
Ministarstvo za rad, socijalnu politiku,
raseljena lica i izbjeglice

Sarajevo, maj 2023. godine

Na osnovu čl.13. stav 1. tačka e) i 18. tačka b) Ustava Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 1/96, 2/96-ispravka, 3/96, 16/97, 14/00, 4/01, 28/04, 6/13 i 31/17) i člana 8. Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", br. 36/99, 54/04, 39/06, 14/09, 45/16, 40/18 i 16/23), Skupština Kantona Sarajevo, na sjednici održanoj _____ godine, donijela je

NACRT

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SOCIJALNOJ ZAŠTITI, ZAŠTITI CIVILNIH ŽRTAVA RATA I ZAŠTITI PORODICE SA DJECOM

Član 1.

U Zakonu o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 38/14-Prečišćeni tekst, 38/16, 44/17, 28/18, 52/21 i 40/22) u članu 6. iza stava 1. dodaje se novi stav 2. koji glasi:

"Izuzetno od stava 1. ovog člana, strani državljanin kojem je priznata međunarodna zaštita u Bosni i Hercegovini, prava iz ovog zakona ostvaruje u skladu sa propisom nadležnog organa Bosne i Hercegovine kojim se uređuje način ostvarivanja prava na socijalnu pomoć licima kojima je priznata međunarodna zaštita u Bosni i Hercegovini."

Član 2.

U članu 13. stav 5. mijenja se i glasi:

"Službe su dužne po službenoj dužnosti vršiti provjeru svih predmeta smještaja u ustanove socijalne zaštite i institucije u koje se smještaju korisnici u skladu sa ovim zakonom, najmanje jednom u dvanaest mjeseci počevši od donošenja rješenja."

Član 3.

U članu 18. stav 1. broj: "30" zamjenjuje se brojem: "40".

Član 4.

U članu 22. iza stava 1. dodaje se novi stav 2. koji glasi:

"Pravo na stalnu novčanu pomoć ne mogu ostvariti osobe koje su smještene u ustanove socijalne zaštite ili institucije u koje se smještaju korisnici u skladu sa ovim zakonom ili hraniteljske porodice."

Član 5.

U članu 24. iza riječi: "pomoći" brišu se riječi: "i osobama smještenim u ustanove socijalne zaštite".

Član 6.

U članu 27. stav 1. riječi: "iznos 40% prosječne plaće" zamjenjuje se riječima: "iznos 60 % najniže penzije u Federaciji Bosne i Hercegovine utvrđene za mjesec u kojem je podnesen zahtjev za ostvarivanje prava na novčanu naknadu za pomoć i njegu od strane druge osobe".

Iza stava 1. dodaje se novi stav 2. koji glasi:

"Centar će za svaki mjesec u kalendarskoj godini od Federalnog zavoda PIO/MIO pribaviti dokaz o iznosu najniže penzije iz stava 1. ovog člana."

Dosadašnji st. 2. i 3. postaju st. 3. i 4..

Član 7.

U članu 30. broj: "20" zamjenjuje se brojem: "30".

Član 8.

U članu 34. broj: "40" zamjenjuje se brojem: "90".

Član 9.

U članu 42. stav 3. broj: "20" zamjenjuje se brojem: "30".

Član 10.

U članu 43. stav 1. alineja 2. mijenja se i glasi:

" - ako se korisniku oduzme u potpunosti poslovna sposobnost".

Član 11.

U članu 44. iza riječi: "posao" brišu se riječi:

"bez svoje krivice".

Član 12.

U članu 62. dodaje se novi stav 2. koji glasi:

"Izuzetno od stava 1. ovog člana usluge kućne njege i pomoći mogu se pružati na osnovu privatnih ugovora."

Član 13.

U članu 68. stav 1. iza riječi: "ustanove" dodaju riječi: "socijalne zaštite (u daljem tekstu: ustanove)".

Iza stava 3. dodaje se novi stav 4. koji glasi:

"Ustanove mogu u okviru svoje djelatnosti organizovati i implementirati usluge koje su usmjerene na prevenciju institucionalizacije i deinstitutionalizaciju korisnika, kao i druge usluge u cilju pružanja pomoći licima u stanju socijalne potrebe."

Član 14.

U članu 96. stav 1. riječ: "savjetovališta" zamjenjuje se riječima: "Porodičnog savjetovališta (u daljem tekstu: Savjetovalište)".

Iza stava 3. dodaje se novi stav 4. koji glasi:

"Savjetovalište je po osnovu postupka koji vodi organ starateljstva u konkretnom predmetu obavezno prioriteto primiti na savjetovanje lice koje uputi organ starateljstva."

Član 15.

U Glavi V – ZAŠTITA CIVILNIH ŽRTAVA RATA, naziv Odjeljka: "2. Pomoć u troškovima liječenja i nabavci ortopedskih pomagala" mijenja se i glasi: "2. Pomoć u troškovima banjskog liječenja i nabavci ortopedskih pomagala".

Član 16.

Član 123. briše se.

Član 17.

Član 124. mijenja se i glasi:

"Član 124.

Pomoć u troškovima banjskog liječenja radi rehabilitacije obezbjeđuje se civilnim žrtvama rata koje su ostvarile pravo na:

- ličnu invalidninu,
- dodatak za njegu i pomoć od strane drugog lica, ili
- ortopedski dodatak.

Pomoć u troškovima banjskog liječenja obezbjeđuje se osobama iz stava 1. ovog člana kojima je nalazom i mišljenjem Stručne institucija utvrđena potrebe za banjskim liječenjem.

Postupak, uslovi i način ostvarivanja prava na banjsko liječenje urediće se pravilnikom koji donosi ministar."

Član 18.

U članu 136. stav 1. riječi: "bez jednog ili oba roditelja" zamjenjuju se riječima: "kojem jedan ili oba roditelja nisu živi".

Član 19.

U članu 137. st. 2. i 3. mijenjaju se i glase:

"Dodatak na djecu u smislu člana 6. stav 2. Federalnog zakona pripada djeci i nakon 18. godine života ukoliko se redovno školuju, odnosno studiraju na nekoj od visokoškolskih ustanova na području Bosne i Hercegovine, najduže do 27 godina života.

Izuzetno od stava 1. ovog člana djeca iz člana 36. ovog zakona, za vrijeme školovanja i osposobljavanja za život i rad, kao i za vrijeme dok je dijete usljed bolesti ili liječenja spriječeno da izvršava obaveze u u školi, mogu ostvariti pravo na dodatak na djecu do 26 godina života."

Član 20.

U članu 141. stav 1. mijenja se i glasi:

"Pod uslovima za ostvarivanje prava na dječiji dodatak propisanim u Zakonu o materijalnoj podršci, djeca nakon navršene 18. godine mogu ostvariti pravo na dječiji dodatak za vrijeme redovnog studiranja ukoliko nastave redovno školovanje na nekoj od visokoškolskih ustanova na području Bosne i Hercegovine, a najkasnije do navršenih 27. godina."

St. 3., 4. i 5. brišu se.

Član 21.

Iza člana 141. dodaje se novi član 141 a. koji glasi:

"Član 141 a.

Pravo na dodatak na djecu i dječiji dodatak za vrijeme redovnog studiranja prestaju djetetu koje studira ako:

- u toku studija izgubi više od jedne godine na visokoškolskoj ustanovi;
- nakon završenog školovanja na visokoškolskoj ustanovi upiše školovanje istog stepena.

Korisnik prava na dodatak na djecu i dječiji dodatak za vrijeme redovnog studiranja, dužan je da u svakoj kalendarskoj godini u periodu od 01. septembra do 31. oktobra tekuće godine nadležnom organu dostavi dokaze o ispunjavanju uvjeta za ostvarivanje prava na dodatak na djecu i dječiji dodatak za vrijeme redovnog studiranja.

Ukoliko korisnik iz stava 2. ovog člana ne dostavi dokaze u propisanom roku, pravo na dodatak na djecu i dječiji dodatak za vrijeme redovnog studiranja prestaje sa 30. septembrom tekuće godine."

Član 22.

U članu 144. stav 3. riječi: "ustanove dječije i socijalne zaštite", zamjenjuju se riječima: "ustanove socijalne zaštite ili institucije u koje se smještaju korisnici u skladu sa ovim zakonom ili hraniteljske porodice."

Član 23.

Član 148. mijenja se i glasi:

"Član 148.

Žena - majka u radnom odnosu za vrijeme dok odsustvuje sa posla radi trudnoće, porođaja i njege djeteta (u daljem tekstu: žena - majka u radnom odnosu) može ostvariti pravo na naknadu umjesto plaće (u daljem tekstu: naknada plaće) i pravo na dodatnu pomoć na ime brige i njege djeteta u skladu sa ovim zakonom.

Ženi – majci u radnom odnosu koja u skladu sa ovim zakonom ostvari prava iz stava 1. ovog člana, može se na ime ovih prava iz sredstava Budžeta Kantona Sarajevo isplatiti ukupan novčani iznos do 1 150,00 KM (u daljem tekstu: ukupan iznos).

Izuzetno od stava 2. ovog člana, Vlada Kantona Sarajevo svojom odlukom može utvrditi viši ukupan iznos."

Član 24.

Iza člana 148. dodaje se novi član 148 a. koji glasi:

"Član 148 a.

Izuzetno od člana 6. ovog Zakona, žena - majka u radnom odnosu koja nije državljanica Bosne i Hercegovine - u skladu sa ovim zakonom može ostvariti prava iz stava 1. ovog člana pod uslovom da ima odobren stalni boravak u Bosni i Hercegovini, te da ispunjava uslove u pogledu prebivališta u Kantonu Sarajevo.

Izuzetno od člana 7. ovog zakona žena – majka u radnom odnosu može ostvariti prava iz stava 1. ovog člana pod uslovom:

- da ima boravište u Kantonu Sarajevo i utvrđen status raseljene osobe, ili
- da ima boravište ili prebivalište u Kantonu Sarajevo kraće od 12 mjeseci i da otac djeteta ima prebivalište u Kantonu Sarajevo najmanje 12 mjeseci, da je zaposlena kod poslodavca čije je sjedište u Kantonu Sarajevo, ili joj je mjesto rada u Kantonu Sarajevo i da ne ostvaruje ovo pravo u mjestu boravišta ili prebivališta."

Član 25.

Član 149. mijenja se i glasi:

"Član 149.

Žena – majka u radnom odnosu koja najmanje 12 mjeseci prije odlaska na porodiljsko odsustvo ima zaključen ugovor o radu ili rješenje o zasnivanju radnog odnosa i prijavu na obavezno osiguranje po osnovu radnog odnosa, u skladu sa uslovima propisanim ovim zakonom, ostvaruje naknadu plaće u iznosu najniže plaće u Federaciji Bosne i Hercegovine za prethodnu godinu koju utvrđuje nadležni organ (u daljem tekstu: najniža federalna plaća).

Žena – majka u radnom odnosu koja manje od 12 mjeseci prije odlaska na porodiljsko odsustvo ima zaključen ugovor o radu ili rješenje o zasnivanju radnog odnosa i prijavu na obavezno osiguranje po osnovu radnog odnosa, u skladu sa u slovima propisanim ovim zakonom, ostvaruje naknadu plaće u iznosu 50% najniže federalne plaće.

Žena - majka u radnom odnosu kojoj poslodavac u cjelosti isplaćuje naknadu plaće po osnovu porodijskog odsustva ne može ostvariti naknadu plaće u skladu sa ovim zakonom."

Član 26.

Član 150 a. mijenja se i glasi

"Član 150 a.

Žena – majka u radnom odnosu može ostvariti pravo na dodatnu pomoć na ime brige i njege djeteta ukoliko je ostvarila naknadu plaće koja je manja od ukupnog iznosa.

Ukoliko žena - majka u radnom odnosu ostvari naknadu plaće isključivo po osnovu člana 149. stav 1. ovog zakona dodatna pomoć na ime brige i njege djeteta iznosi novčanu razliku od najniže federalne plaće do ukupnog iznosa.

Ukoliko žena - majka u radnom odnosu ostvari naknadu plaće isključivo po osnovu člana 149. stav 2. ovog zakona dodatna pomoć na ime brige i njege djeteta iznosi novčanu razliku od 50% najniže federalne plaće do ukupnog iznosa.

Ukoliko žena - majka u radnom odnosu kod poslodavca ostvari naknadu plaće u cjelosti, a taj iznos je manji od prosječne federalne plaće, žena – majka u radnom odnosu ima pravo na dodatnu pomoć na ime brige i njege djeteta u iznosu novčane razlike od naknade plaće koju je ostvarila kod poslodavca do ukupnog iznosa.

Ukoliko poslodavac isplaćuje ženi – majci u radnom odnosu razliku naknade plaće od iznosa novčane naknade plaće po ovom zakonu do ukupnog iznosa i više, žena majka u radnom odnosu nema prava na dodatnu pomoć na ime brige i njege djeteta."

Član 27.

Član 153. mijenja se i glasi:

"Član 153.

Jedan od roditelja kojem je u skladu sa propisima o radu odobren rad sa polovinom punog radnog vremena, može ostvariti pravo na naknadu plaće za polovinu radnog vremena kad ne radi i to:

- za blizance, treće i svako slijedeće dijete, najduže do dvije godine života djeteta;
- za pojačanu brigu i njegu djeteta, prema nalazu nadležne zdravstvene ustanove, najduže do tri godine života djeteta.

Naknada plaće iz stava 1. ovog člana se ostvaruje u iznosu najniže federalne plaće."

Član 28.

Iza člana 153. dodaju se novi čl. 153 a. i 153 b. koji glase:

"Član 153 a.

Jedan od roditelja kojem je u skladu sa propisima o radu odobren rad sa polovinom punog radnog vremena može ostvariti naknadu plaće za polovinu radnog vremena kada ne radi ukoliko ima dijete sa težim smetnjama u razvoju kod kojeg je nalazom nadležne ljekarske komisije utvrđen stepen

invalidnosti najmanje 80% najduže do 18. godine života djeteta.

Naknada plaće iz stava 1. ovog člana se ostvaruje u iznosu najniže federalne plaće.

Pravo iz člana 153. i 153 a. ne može se ostvariti ukoliko je dijete smješteno u ustanovu socijalne zaštite ili instituciju u koju se vrši smještaj u skladu sa ovim zakonom i hraniteljsku porodicu.

Član 153 b.

Jedan od roditelja kojem je u skladu sa propisima o radu odobren rad sa polovinom punog radnog vremena nema pravo na naknadu plaće za polovinu radnog vremena kad ne radi ukoliko:

- se roditelju u skladu sa zaključenim kolektivnim ugovorom ili unutrašnjim općim aktom ili ugovorom o radu poslodavac isplaćuje puni iznos plaće ili naknadu plaće za polovinu punog radnog vremena kad ne radi;
- drugi roditelj koji radi polovinu punog radnog vremena, a ostvaruje naknadu plaće za polovinu punog radnog vremena kad ne radi;
- je dijete smješteno u ustanovu socijalne zaštite ili instituciju u koju se vrši smještaj u skladu sa ovim zakonom i hraniteljsku porodicu;
- drugi roditelj ima status roditelja njegovatelja."

Član 29.

U članu 156. iza stava 2. dodaje se novi stav 3. koji glasi:

"Pravo na dodatnu pomoć na ime brige i njege djeteta ne može ostvariti nezaposlena porodilja, ukoliko je dijete smješteno u ustanovu socijalne zaštite ili instituciju u koju se smještaju korisnici u skladu sa ovim zakonom ili hraniteljsku porodicu."

Dosadašnji stav 3. postaje stav 4..

Član 30.

U članu 167. stav 2. iza riječi: "podnesen" dodaje se interpunkcijski znak: "zarez" i riječi: "ili danom ispunjavanja propisanih uslova, a nakon podnošenja zahtjeva".

Član 31.

U članu 171 a. u stavu 2. iza riječi: "upisuju u evidenciju" dodaje se interpunkcijski znak "zarez" i riječi: "zaštita ličnih podataka".

Član 32.

U članu 173. stav 1. tačka 4) iza riječi: "na smještaj" dodaju se riječi: "ili prihvata".

Tačka 5) mijenja se i glasi:

"5) otpusti korisnika koji je smješten ili prihvaćen, a da korisnik nema obezbijeđen drugi oblik zbrinjavanja ili socijalne zaštite,"

Iza tačke 5) dodaje se nova tačka 6) koja glasi:

"6) ako prioritarno ne primi na savjetovanje lice koja uputi organ starateljstva, a po osnovu postupka koje vodi organ starateljstva u konkretnom predmetu,"

Dosadašnje tačke 6), 7), 8) i 9) postaju tačke 7), 8), 9) i 10).

Prelazna odredba

Član 33.

Prvostepeni organi su dužni po službenoj dužnosti uskladiti sa ovim zakonom postojeća rješenja kojima se ostvaruju prava koja su predmet ovog zakona u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona i donijeti rješenja o prestanku prava, odnosno ostvarivanju prava iz ovog zakona.

Ministar će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti pravilnik iz člana 17. stav 3. ovog zakona.

Postupci koji su pokrenuti prije stupanja na snagu ovog zakona, a nisu okončani, okončaće se po odredbama ovog zakona.

Član 34.

Osnivački i opći akti ustanova socijalne zaštite uskladit će se sa članom 13. ovog zakona u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 35.

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Kantona Sarajevo", a primjenjivaće se od 01.10.2023. godine.

Broj:

Sarajevo,

2023.godine

**PREDSJEDAVAJUĆI
SKUPŠTINE KANTONA SARAJEVO**

Elvedin Okerić

O B R A Z L O Ź E N J E

I – PRAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Pravni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u:

- čl. 13.e) i 18.b) Ustava Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 1/96, 2/96-Ispravka, 3/96-Ispravka, 16/97, 14/00, 4/01, 28/04, 6/13 i 31/17) kojim je propisano da federalna vlast i Kanton Sarajevo imaju zajedničke nadležnosti za oblast socijalne politike, s tim da Kanton Sarajevo razrađuje institute i finansira ono što je federalnim propisom okvirno utvrđeno, i

- članu 8. Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom ("Službene novine Federacije BiH", br. 36/99, 54/04, 39/06, 14/09, 45/16, 40/18 i 16/23) kojim je propisano da nadležna tijela kantona uređuju djelatnost socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom.

II – RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Ministarstvo) je cijeneći odredbe Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 38/14-Prečišćeni tekst, 38/16, 44/17, 28/18, 52/21 i 40/22) (u daljem tekstu: Kantonalni zakon) i analizirajuće iste kroz dosadašnju primjenu, te imajući u vidu da zbog obaveze usklađivanja ovog zakona 2022. godine sa Zakonom o materijalnoj podršci porodicama s djecom u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj: 52/22) i kratkoće vremena za izradu ovog zakona, nije mogla provesti javna rasprava, smatralo da je neophodno da se krene sa aktivnostima u cilju predlaganja Skupštini Kantona Sarajevo Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom u cilju normativne veće jasnosti zakona što će omogućiti prvostepenim organima lakšu primjenu zakona. Takođe je bitna činjenica u kreiranju Nacrta zakona bila i činjenica da su kroz Zakon o pripadnosti prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine i smanjenjem pondera za raspodjelu prihoda smanjeni prihodi Kantona Sarajevo.

Ministarstvo je je imalo i cilj stvaranje zakonskih pretpostavki da ustanove socijalne zaštite čiji je osnivač Kanton Sarajevo mogu usmjeriti svoje aktivnosti na prevenciju institucionalizacije i deinstitutionalizaciju.

Nacrtom zakona je takođe trebalo izvršiti i neka nomotehnička poboljšanja zakona.

Iz tog razloga ministrica za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo imenovala je Radnu grupu, koja je na temelju naprijed navedenog imala zadatak da u okviru propisanih ustavnih nadležnosti Kantona Sarajevo, razmotri izmjene i dopune Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 38/14 – Prečišćeni tekst, 38/16, 44/17, 28/18, 52/21 i 40/22), te predloži Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom.

Jedan član ove radne grupe imenovan je iz reda zaposlenika Javne ustanove "Kantonalni centar za socijalni rad" (u daljem tekstu: Kantonalni centar), a jedan član je u skladu sa saglasnosti dobijenom od strane Saveza općina i gradova u Federaciji Bosne i Hercegovine imenovan iz reda državnih službenika Općine Novi Grad kao predstavnik općina u Kantonu Sarajevo.

Kao ulazne informacije, a u cilju izvršavanja definisanog zadatka, Radna grupa je koristila pisane prijedloge službi socijalne zaštite, prijedloge date od predstavnika lokalne samouprave, tabelarne prikaze kretanja broja korisnika od 2018. godine do 2022. godine za oblast socijalne zaštite i zaštite porodice sa djecom te informacije s kojim raspolaže Ministarstvo (raspoloživa budžetska sredstva, razlozi podnošenja žalbi i sl).

Na bazi raspoloživih informacija Radna grupa je razmotrila potrebu izmjena i dopuna Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom, te cijeneći osnovanost potrebe da se pojedine zakonske odredbe izmijene ili dopune, pripremila radni materijal Nacrta Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom, te je Ministarstvo

na temelju istog pripremio Nacrt Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom.

Cijeneci da je Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosna i Hercegovina donijelo Pravilnik o načinu ostvarivanja prava na socijalnu pomoć licima kojima je priznata međunarodna zaštita u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine", broj: 43/17) kojim su lica kojima je priznata međunarodna zaštita ostvarivala prava u skladu sa Kantonalnim zakonom postojala je potreba da se Nacrtom zakona uredi da se ova prava ne mogu ostvariti još jednom kroz ovaj zakon.

Predloženo je da pravo na stalnu novčanu pomoć ne mogu ostvariti osobe koje su smještene u ustanove socijalne zaštite i institucije u koje se smještaju korisnici ili hraniteljske porodice, a razlog leži u činjenici da u slučaju smještaja ovih korisnika u ustanove socijalne zaštite postoje teškoće u transferu naknade sa korisnika na ustanovu socijalne zaštite, a budući da se radi o sobama u stanju socijalne potrebe zdravstvena zaštita je osigurana kroz Zakon o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom.

U Nacrtu Zakona, smatrajući da je i pored uvećanja iznosa naknade na ime stalne novčane pomoći u izmjenama i dopunama Zakona u 2021. godini, ovaj iznos i dalje nizak, utvrđeno je da se on povećava sa 225,00 KM na 300,00 KM, a samim tim se uvećava i census prihoda kao uslov za ostvarivanje ovog prava.

Takođe su izvršene izmjene u dijelu uvećanja iznosa naknada za jednokratnu i izuzetnu novčanu pomoć koje ostvaruju osobe koje se iz raznih razloga nađu u stanju socijalne potrebe, te je iznos jednokratne novčene pomoći uvećan sa 150,00 KM na 225,00 KM, dok je iznos izuzetne novčene pomoći uvećan sa 600,00 KM na 675,00 KM.

Izvršene su izmjene koje se odnose na ime prava na ostvarivanje naknade za vrijeme čekanja za zaposlenje koje ostvaruju osobe koje su u skladu sa ovim zakonom osposobljene za život i rad i predviđeno je uvećanje ove naknade sa 150,00 KM na 225,00 KM.

Ovim izmjenama je predloženo povoljnije zakonsko rješenje koje se odnosi na osobe koje su osposobljene za život i rad i po tom osnovu ostvaruju pravo na novčanu naknadu za vrijeme čekanja na zaposlenje, na način da je regulisano da ove osobe mogu ponovo ostvariti ovu naknadu i u slučaju da su posao izgubila svojom krivicom, što do sada nije bio slučaj.

Predloženo je i da ukoliko se ovim licima u potpunosti oduzme poslovna sposobnost prestaje pravo na novčanu naknadu za vrijeme čekanja na zaposlenje. Činjenica je da ova lica nakon potpunog gubitka poslovne sposobnosti ne mogu zaključiti ugovor o radu sa poslodavcem, te ne postoji pravni osnov da se ove osobe vode u evidenciji nezaposlenih u Javnoj ustanovi "Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo" Sarajevom i kao nezaposlene ostvaruju naknadu za vrijeme čekanja na zaposlenje.

Značajno je istaći da je u Nacrtu Zakona utvrđena izmjena načina obračuna censusa prihoda na osnovu kojih stare i nemoćne osobe (preko 65 godina), odnosno penzionerske porodice ostvaruju pravo na novčanu naknadu za pomoć i njegu od strane druge osobe. Naime, census prihoda za ovo pravo je bio vezan za prosječnu kantonalnu plaću, koja nije pratila uvećanje iznosa penzije, tako da su ove osobe, najvećim dijelom penzionerska domaćinstva sa dva člana iz ovog razloga ostajali bez ovog prava, bez obzira što su imajući u vidu njihovo zdravstveno stanje prema nalazima nadležnih ljekarskih komisija ispunjavali uslove za ovo pravo. Da bi se ovo izbjeglo, Nacrtom Zakona je utvrđeno da se census prihoda vezuje za 60% najniže penzije u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Prema Nacrtu zakona ustanove socijalne zaštite mogu u okviru svoje djelatnosti organizovati i implementirati usluge koje su usmjerene na prevenciju institucionalizacije i deinstitucionalizaciju korisnika, te pružati i druge usluge u cilju pružanja pomoći licima u stanju socijalne potrebe. Na ovaj način se stvara zakonska pretpostavka za transformaciju ustanova u pogledu rada sa korisnicima i njihovog smještaja u ustanove.

Izvršene su nomotehničke izmjene kada je u pitanju naziv ustanova i naziv Javne ustanove "Porodično savjetovalište", te je kod ove ustanove predviđeno da je obavezno prioritarno primiti na savjetovanje lica koje uputi organ starateljstva, odnosno Kantonalni centar.

Prava civilnih žrtava rata se ostvaruju na osnovu Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom kojim je Federacija Bosne i Hercegovine propisala osnovna prava koja ostvaruju civilne žrtve rata, ali je ostavila mogućnost kantonima da propišu i druga prava. Ovo ministarstvo je smatralo da je neophodno da se iz budžetskih sredstava finansiraju troškovi banjškog liječenja za civilne žrtve rata koje su ostvarile pravo na ličnu invalidninu, dodatak

za njegu i pomoć od strane druge osobe i ortopedski dodatak. Postupak, uslovi i način ostvarivanja ovog prava urediće se pravilnikom koji će donijeti ministar.

Kroz analizu primjene Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom zaključeno je da je neophodno da se odredbe zakona na osnovu kojih porodilje u radnom odnosu ostvaruju prava iz radnog odnosa izmjene i da se prava porodilja u radnom odnosu definišu na način da zakonske odredbe budu precizne i jasne. Kroz dosadašnju primjenu ovog zakona bilo je vidljivo da neki opštinski organi uprave imaju problema prilikom primjene odredbi koje se odnose na ostvarivanju prava porodilja u radnom odnosu, odnosno da im nije bio jasan način izračunavanja dodatne pomoći na ime brige i njege djeteta.

Cijeneći dakle da je neophodno u ovom dijelu zakonske odredbe pojednostaviti i precizirati u Nacrtu zakona se definisalo da porodilje u radnom odnosu ostvaruju dva prava i to, novčanu naknada umjesto plaće i dodatnu pomoć na ime brige i njege djeteta. Kada su u pitanju porodilje u radnom odnosu uslovi za ostvarivanje prava su ostali neizmjenjeni.

Nacrtom zakon je, umjesto vezivanja naknade umjesto plaće za zaposlene porodilje za prosječnu plaću u Federaciji Bosne i Hercegovine za prethodnu godinu, utvrđena visina maksimalnog iznosa prava koja ostvaruje porodilja koja je u radnom odnosu i koja služi kao osnov za izračunavanje prava na novčanu naknadu umjesto plaće i dodatne pomoći na ime brige i njege djeteta. Razlog je bila činjenica da prilikom izrade Budžeta Kantona Sarajevo mora postojati predvidivost finansijskih izdvajanja kada su u pitanju sva novčana davanja, pa tako i kada su u pitanju porodilje, a budući da se prosječna plaća u Federaciji Bosne i Hercegovine utvrđuje tek početnog kalendarske godine, prilikom planiranja Budžeta za sljedeću godinu ova finansijska sredstva su se mogla samo okvirno planirati. Stoga je utvrđen maksimalan iznos novčanog davanja u iznosu koji ne može biti manji od 1.150,00 KM (prosječna plaća u Federaciji Bosne i Hercegovine za 2022. godinu iznosi 1 114,00 KM, s tim da Vlada Kantona Sarajevo svojom odlukom može uvećati ovaj iznos.

U Nacrtu Zakona, za porodilje koje imaju manje od 12 mjeseci prije odlaska na porodiljsko odsustvo zaključen ugovor o radu ili rješenje o zasnivanju radnog odnosa i prijavu na obavezno osiguranje po osnovu radnog odnosa, predloženo je da novčanu naknadu umjesto plaće ostvaruju u iznosu od 50% najniže federalne plaće, umjesto 30% prosječne kantonalne plaće kako je to trenutno propisano. Na ovaj način se naknada plaće za ove porodilje uvećala za 73,00 KM.

U cilju preciziranja i jasnosti izračunavanja i utvrđivanja prava na novčanu naknadu umjesto plaće i dodatne pomoći na ime brige i njege djeteta član 150 a. važećeg zakona je preformulisano na način da se naprijed navedeno umjesto sa dosadašnja dva stava sada uređuje sa pet stavova. Na ovaj način je definisana svaka situacija koja utiče na utvrđivanje i izračunavanje novčanih iznosa ovih prava.

Razmotrena je i potreba regulisanja ostvarivanja prava na naknadu plaće roditelja koji u skladu sa propisima o radu rade pola punog radnog vremena i u skladu sa Zakonom o radu imaju pravo na naknadu plaće za pola punog radnog vremena kad ne rade. Zakonska odredba koja je trenutno u primjeni omogućavala je roditelju da u ovim situacijama ostvaruje pravo na naknadu plaće i dodatnu pomoć na ime brige i njege djeteta najduže do tri godine života djeteta. Smatralo se da u situacijama kada roditelj radi pola punog radnog vremena u skladu sa odredbama Zakona o radu, pravo na naknadu plaće ne proizilazi iz porodiljskog odsustva već iz radno-pravnog odnosa, te je neophodno propisati da roditelj u slučajevima kada ne radi pola punog radnog vremena ostvaruje za taj period naknadu plaće u iznosu najniže federalne plaće, bez ostvarivanja prava na dodatnu pomoć na ime brige i njege djeteta. Nacrtom zakona je predviđeno, u skladu sa propisima o radu, da roditelj može pravo na naknadu plaće za polovinu radnog vremena kad ne radi ostvariti:

- za blizance, treće i svako sljedeće dijete, najduže do dvije godine života djeteta,
- za pojačanu brigu i njegu djeteta, prema nalazu nadležne zdravstvene ustanove, najduže do tri godine života djeteta.

Nacrtom zakona je takođe predviđeno da roditelj za rad sa polovinom punog radnog vremena kad ne radi, u slučaju predviđenom članom 68. Zakona o radu Federacije BiH, ima pravo na naknadu plaće za ovaj period. Zakon o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom ovu situaciju normativno nije uredio. Stoga je predloženo da ukoliko roditelj radi polovinu punog radnog vremena, jer ima dijete sa težim smetnjama u razvoju kod kojeg je nalazom nadležne ljekarske komisije utvrđen stepen invalidnosti najmanje 80%, ima pravo na naknadu plaće u visini najniže

federalne plaće do 18. godine života djeteta. Predloženo je da se dobna granica do koje roditelj ostvaruje ovo pravo veže za godine punoljetstva djeteta.

Predloženo je i da se naknada plaće za pola radnog vremena kad roditelj ne radi ne može ostvariti ukoliko je dijete smješteno u ustanovu socijalne zaštite ili neku drugu instituciju u koju se vrši smještaj. Nacrtom zakona predviđeno je i da roditelj ne može ostvariti ovo pravo ako se roditelju u skladu sa zaključenim kolektivnim ugovorom ili unutrašnjim opštim aktom ili ugovorom isplaćuje puni iznos plaće ili naknada plaće za polovinu punog radnog vremena, kada drugi roditelj radi polovinu punog radnog vremena, a ostvaruje naknadu plaće za polovinu punog radnog vremena kad ne radi, te u slučajevima kada drugi roditelj ima status roditelja njegovatelja.

Kada je u pitanju plaćanje poreza i doprinosa za ove porodilje, oni će se plaćati u skladu sa važećim propisima koje regulišu ovu materiju.

Što se tiče nezaposlenih porodilja, Nacrtom zakona nisu predložene nikakve izmjene i dopune budući da one pravo na novčanu pomoć ostvaruju u skladu sa Zakonom o materijalnoj podršci porodicama s djecom u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj: 52/22), dok u skladu sa Kantonalnim zakonom ostvaruju pravo na dodatnu pomoć na ime njege i brige djeteta kao i porodilje u radnom odnosu.

Vezano za ostvarivanje prava na dodatak na djecu, odnosno uvećani dodatak na djecu za kategorije djece iz važećeg zakona, precizirano je da ovo pravo može ostvariti dijete najduže do 27. godine života ukoliko se redovno školuje. Takođe su izjednačeni uslovi u pogledu ispunjavanja uslova prestanka prava na dodatak na djecu i dječiji dodatak za vrijeme studiranja, a predviđeno je i da se ova dva prava ostvaruju samo ukoliko djeca redovno studiraju u Bosni i Hercegovini.

Ostale odredbe koje se odnose na dječiji dodatak za vrijeme studiranja nisu mijenjani.

Dodatak na djecu usklađen je sa odredbama Zakona o materijalnoj podršci i u dijelu prestanka ovog prava, odnosno propisano je da ovo pravo prestaje smještajem djeteta u ustanovu socijalne zaštite ili instituciju u koju se vrši smještaj po odredbama ovog zakona kao i u hraniteljsku porodicu.

Isto je učinjeno i kada je u pitanju ostvarivanje prava na dodatnu pomoć za brigu i njegu djeteta koju ostvaruju porodilje, te je propisano da se ovo pravo ne može ostvariti ukoliko je dijete smješteno u ustanovu socijalne zaštite ili instituciju u koju se vrši smještaj po odredbama ovog zakona kao i u hraniteljsku porodicu.

Na osnovu informacija do kojih se došlo od opštinskih organa uprave, da se prilikom prijavljivanja novorođene djece u matičnim opštinskim knjigama, u cilju ostvarivanja prava na uvećani dodatak na djecu, ne prijavljuje ime oca djeteta, predloženo je u Nacrtu zakona da se izmijeni formulacija da uvećani dodatak na djecu ostvaruje dijete bez jednog ili oba roditelja, već se definiše da ovo pravo može ostvariti dijete kojem jedan ili oba roditelja nisu živi.

Budući da nije bila normirana situacija kada je podnesen zahtjev za ostvarivanje prava porodilja, a u tom momentu nisu bili ispunjeni uslovi za ostvarivanje ovih prava (npr. prebivalište ili državljanstvo), predviđeno je da ova prava teku od dana ispunjavanja propisanih uslova, a nakon podnošenja zahtjeva.

Na kraju u Nacrtu zakona su kaznene odredbe dopunjene kako bi se pojačala odgovornost kod ustanova kada je u pitanju prijem i otpust korisnika iz ustanove.

Postupci koji su pokrenuti prije stupanja na snagu ovog zakona, a nisu okončani, okončaću se po odredbama ovog zakona.

Propisano je da će se osnivački i opći akti ustanova socijalne zaštite uskladiti sa Nacrtom zakona u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, dok Zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Kantona Sarajevo", a primjenjivaće se od 01.10.2023. godine.

III- OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH PRAVNIH RJEŠENJA

Član 1. Ovim članom propisano je da izuzetno od stava 1. člana 6., strani državljanin kojem je priznata međunarodna zaštita u Bosni i Hercegovini, prava iz ovog zakona ostvaruje u skladu sa propisom nadležnog organa Bosne i Hercegovine kojim se uređuje način ostvarivanja prava na socijalnu pomoć licima kojima je priznata međunarodna zaštita u Bosni i Hercegovini.

Član 2. Ovim članom propisano je da su Službe socijalne zaštite dužne po službenoj dužnosti vršiti provjeru svih predmeta smještaja u ustanove socijalne zaštite i institucije u koje se smještaju korisnici u skladu sa ovim zakonom, najmanje jednom u dvanaest mjeseci počevši od donošenja rješenja.

Član 3. Ovim članom u članu 18. stav 1. broj: "30" zamjenjuje se brojem: "40", te se na ovaj način povećava census prihoda za kao uslov za ostvarivanje stalne novčane pomoći i iznos stalne novčane pomoći.

Član 4. Ovim članom novi stav 2. propisuje da pravo na stalnu novčanu pomoć ne mogu ostvariti osobe koje su smještene u ustanove socijalne zaštite ili institucije u koje se smještaju korisnici u skladu sa ovim zakonom ili hraniteljske porodice.

Član 5. Ovim članom propisano je da se u članu 24. iza riječi: "pomoći" brišu se riječi: "i osobama smještenim u ustanove socijalne zaštite."

Član 6. Ovim članom propisano je da se u članu 27. stav 1. riječi: "iznos 40% prosječne plaće" zamjenjuje se riječima: "iznos 60 % najniže penzije u Federaciji Bosne i Hercegovine utvrđene za mjesec u kojem je podnesen zahtjev za ostvarivanje prava na novčanu naknadu za pomoć i njegu od strane druge osobe".

Iza stava 1. dodaje se novi stav 2. koji glasi:

"Centar će za svaki mjesec u kalendarskoj godini od Federalnog zavoda PIO/MIO pribaviti dokaz o iznosu najniže penzije iz stava 1. ovog člana."

Dosadašnji st. 2. i 3. postaju st. 3. i 4..

Na ovaj način se census prihoda kao uslov za ostvarivanje prava na novčanu naknadu za pomoć i njegu od strane druge osobe za stare i nemoćne osobe vezuje za najnižu penziju u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Član 7. Ovim članom propisano je da se u članu 30. broj: "20" zamjenjuje se brojem: "30" i time se uvećava iznos jednokratne novčane pomoći.

Član 8. Ovim članom propisano je da se u članu 34. broj: "40" zamjenjuje se brojem: "90" i time se uvećava iznos izuzetne novčane pomoći.

Član 9. Ovim članom propisano je da se u članu 42. stav 3. broj: "20" zamjenjuje se brojem: "30" i time se uvećava iznos novčane naknade za vrijeme čekanja na zaposlenje osobama koje su osposobljene za život i rad.

Član 10. Ovim članom propisano je da pravo na novčanu naknadu za vrijeme čekanja na zaposlenje prestaje ako se korisniku – osobi koja je osposobljena za život i rad, oduzme u potpunosti poslovna sposobnost.

Član 11. Ovim članom propisano je da osoba koja je osposobljena za život i rad može ponovo ostvariti pravo na naknadu za vrijeme čekanja na zaposlenje i ako izgubi posao svojom krivicom.

Član 12. Ovim članom propisano je da se izuzetno od stava 1. ovog člana usluge kućne njege i pomoći mogu pružati na osnovu privatnih ugovora.

Član 13. Ovim članom propisano je da se u članu 68. stav 1. iza riječi: "ustanove" dodaju riječi: "socijalne zaštite", a iza stava 3. dodaje se novi stav 4. koji glasi: "Ustanove mogu u okviru svoje djelatnosti organizovati i implementirati usluge koje su usmjerene na prevenciju institucionalizacije i deinstitutionalizaciju korisnika, kao i druge usluge u cilju pružanja pomoći licima u stanju socijalne potrebe."

Član 14. Ovim članom propisano je da se riječ "savjetovališta" zamjenjuje riječima: "Porodičnog

savjetovališta (u daljem tekstu: Savjetovalište)", što je bila jedna nomotehnička izmjena. Propisano je i da je Porodično savjetovalište obavezno prioritetno primiti na savjetovanje lice koje uputi organ starateljstva, a po osnovu postupka koji vodi organ starateljstva u konkretnom predmetu.

Član 15. Ovim članom propisano je da se u Glavi V – ZAŠTITA CIVILNIH ŽRTAVA RATA, naziv Odjeljka: "2. Pomoć u troškovima liječenja i nabavci ortopedskih pomagala" mijenja i glasi: "2. Pomoć u troškovima banjskog liječenja i nabavci ortopedskih pomagala".

Član 16. Ovim članom propisano je da se član 123. briše.

Član 17. Ovim članom propisano je da se član 124. mijenja i utvrđeno je da se pomoć u troškovima banjskog liječenja obezbjeđuje civilnim žrtvama rata koje su ostvarile pravo na: ličnu invalidninu, dodatak za njegu i pomoć od strane druge osobe ili ortopedski dodatak.

Pomoć u troškovima banjskog liječenja obezbjeđuje se osobama iz stava 1. ovog člana kojima je nalazom i mišljenjem JU "Zavod za medicinu rada Kantona Sarajevo" utvrđena potrebe za banjskim liječenjem.

Postupak, uslovi i način ostvarivanja prava na banjsko liječenje urediće se pravilnikom koji donosi ministar.

Član 18. Ovim članom propisano je da se djetetom bez roditelja smatra dijete kojem jedan ili oba roditelja nisu živi.

Član 19. Ovim članom propisano je da dodatak na djecu u smislu člana 6. stav 2. Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom (federalnog Zakona) pripada djeci i nakon 18. godine života ukoliko se redovno školuju, odnosno studiraju na nekoj od visokoškolskih ustanova na području Bosne i Hercegovine, najduže do 27 godina života. Izuzetno od stava 1. ovog člana djeca iz člana 36. ovog zakona, za vrijeme školovanja i osposobljavanja za život i rad, kao i za vrijeme dok je dijete usljed bolesti ili liječenja, spriječeno da izvršava obaveze u školi, može ostvariti pravo na dodatak na djecu do 26 godina života.

Član 20. Ovim članom propisano je da se pod uslovima za ostvarivanje prava na dječiji dodatak propisanim u Zakonu o materijalnoj podršci porodicama s djecom u Federaciji Bosne i Hercegovine, djeca nakon navršene 18. godine mogu ostvariti pravo na dječiji dodatak za vrijeme redovnog studiranja ukoliko nastave redovno školovanje na nekoj od visokoškolskih ustanova na području Bosne i Hercegovine, a najkasnije do navršenih 27. godina. St. 3., 4. i 5. brisani su.

Član 21. Ovim članom propisano je da se iza člana 141. dodaje novi član 141 a. kojim se utvrđuje da:

"pravo na dodatak na djecu i dječiji dodatak za vrijeme redovnog studiranja prestaju djetetu koje studira ako:

-u toku studija izgubi više od jedne godine na visokoškolskoj ustanovi;

-nakon završenog školovanja na visokoškolskoj ustanovi upiše školovanje istog stepena.

-korisnik prava na dodatak na djecu i dječiji dodatak za vrijeme redovnog studiranja, dužan je da u svakoj kalendarskoj godini u periodu od 01. septembra do 31. oktobra tekuće godine nadležnom organu dostavi dokaze o ispunjavanju uvjeta za ostvarivanje prava na dodatak na djecu i dječiji dodatak za vrijeme redovnog studiranja.

Ukoliko korisnik iz stava 2. ovog člana ne dostavi dokaze u propisanom roku, pravo na dodatak na djecu i dječiji dodatak za vrijeme redovnog studiranja prestaje sa 30. septembrom tekuće godine.

Član 22. Ovim članom propisano je da pravo na dodatak na djecu i dječiji dodatak za vrijeme redovnog studiranja prestaje smještajem u ustanove socijalne zaštite ili institucije u koje se smještaju korisnici u skladu sa ovim zakonom ili hraniteljske porodice.

Član 23. Ovim članom propisano je da žena - majka u radnom odnosu za vrijeme dok odsustvuje sa

posla radi trudnoće, porođaja i njege djeteta može ostvariti pravo na naknadu umjesto plaće i pravo na dodatnu pomoć na ime brige i njege djeteta u skladu sa ovim zakonom.

Ženi – majci u radnom odnosu koja u skladu sa ovim zakonom ostvari pravo na naknadu plaće i dodatnu pomoć na ime brige i njege djeteta, može se isplatiti maksimalan novčani iznos koji ne može biti manji od 1 150,00 KM.

Izuzetno od stava 2. ovog člana, Vlada Kantona Sarajevo odlukom može utvrditi viši maksimalni novčani iznos.

Član 24. Ovim članom dodaje se novi član 148 a. kojim se propisuje da izuzetno od člana 6. ovog zakona žena - majka u radnom odnosu koja nije državljanka Bosne i Hercegovine - u skladu sa ovim zakonom može ostvariti prava iz stava 1. ovog člana pod uslovom da ima odobren stalni boravak u Bosni i Hercegovini, te da ispunjava uslove u pogledu prebivališta u Kantonu Sarajevo.

Izuzetno od člana 7. ovog zakona žena – majka u radnom odnosu može ostvariti prava iz stava 1. ovog člana pod uslovom:

-da ima boravište u Kantonu Sarajevo i utvrđen status raseljene osobe, ili

-da ima boravište ili prebivalište u Kantonu Sarajevo kraće od 12 mjeseci i da otac djeteta ima prebivalište u Kantonu Sarajevo najmanje 12 mjeseci, da je zaposlena kod poslodavca čije je sjedište u Kantonu Sarajevo, ili joj je mjesto rada u Kantonu Sarajevo i da ne ostvaruje ovo pravo u mjestu boravišta ili prebivališta.

Član 25. Ovim članom kojim se mijenja član 149. propisano je da žena – majka u radnom odnosu koja najmanje 12 mjeseci prije odlaska na porodijsko odsustvo ima zaključen ugovor o radu ili rješenje o zasnivanju radnog odnosa i prijavu na obavezno osiguranje po osnovu radnog odnosa, u skladu sa uslovima propisanim ovim zakonom, ostvaruje naknadu plaće u iznosu najniže plaće u Federaciji Bosne i Hercegovine za prethodnu godinu koju utvrđuje nadležni organ.

Žena – majka u radnom odnosu koja manje od 12 mjeseci prije odlaska na porodijsko odsustvo ima zaključen ugovor o radu ili rješenje o zasnivanju radnog odnosa i prijavu na obavezno osiguranje po osnovu radnog odnosa, u skladu sa u slovima propisanim ovim zakonom, ostvaruje naknadu plaće u iznosu 50% najniže federalne plaće.

Žena - majka u radnom odnosu kojoj poslodavac u cjelosti isplaćuje naknadu plaće po osnovu porodijskog odsustva ne može ostvariti naknadu plaće u skladu sa ovim zakonom.

Član 26. Ovim članom kojim se mijenja član 150 a. propisano je da žena – majka u radnom odnosu može ostvariti pravo na dodatnu pomoć na ime brige i njege djeteta ukoliko je ostvarila naknadu plaće koja je manja od maksimalnog novčanog iznosa.

Ukoliko žena - majka u radnom odnosu ostvari naknadu plaće isključivo po osnovu člana 149. stav 1. ovog zakona dodatna pomoć na ime brige i njege djeteta iznosi novčanu razliku od najniže federalne plaće do maksimalnog novčanog iznosa.

Ukoliko žena - majka u radnom odnosu ostvari naknadu plaće isključivo po osnovu člana 149. stav 2. ovog zakona dodatna pomoć na ime brige i njege djeteta iznosi novčanu razliku od 50% najniže federalne plaće do maksimalnog novčanog iznosa.

Ukoliko žena - majka u radnom odnosu kod poslodavca ostvari naknadu plaće u cjelosti, a taj iznos je manji od prosječne federalne plaće, žena – majka u radnom odnosu ima pravo na dodatnu pomoć na ime brige i njege djeteta u iznosu novčane razlike od naknade plaće koju je ostvarila kod poslodavca do maksimalnog novčanog iznosa.

Ukoliko poslodavac isplaćuje ženi – majci u radnom odnosu razliku naknade plaće od iznosa novčane naknade plaće po ovom zakonu do iznosa maksimalnog novčanog iznosa i više, žena majka u radnom odnosu nema prava na dodatnu pomoć na ime brige i njege djeteta.

Član 27. Ovim članom kojim se mijenja član 153. propisano je da jedan od roditelja kojem je u skladu sa propisima o radu odobren rad sa polovinom punog radnog vremena, može ostvariti pravo na naknadu plaće za polovinu radnog vremena kad ne radi i to:

-za blizance, treće i svako slijedeće dijete, najduže do dvije godine života djeteta;

-za pojačanu brigu i njegovu djeteta, prema nalazu nadležne zdravstvene ustanove, najduže do tri godine

života djeteta.

Naknada plaće iz stava 1. ovog člana se ostvaruje u iznosu najniže federalne plaće.

Član 28. Ovim članom dodata su nova dva člana:

Član 153 a.

Jedan od roditelja kojem je u skladu sa propisima o radu odobren rad sa polovinom punog radnog vremena može ostvariti naknadu plaće za polovinu radnog vremena kada ne radi ukoliko ima dijete sa težim smetnjama u razvoju kod kojeg je nalazom nadležne ljekarske komisije utvrđen stepen invalidnosti najmanje 80% najduže do 18. godine života djeteta.

Naknada plaće iz stava 1. ovog člana se ostvaruje u iznosu najniže federalne plaće.

Pravo iz čl. 153. i 153 a. ne može se ostvariti ukoliko je dijete smješteno u ustanovu socijalne zaštite ili instituciju u koju se vrši smještaj u skladu sa ovim zakonom i hraniteljsku porodicu.

Član 153 b.

Jedan od roditelja kojem je u skladu sa propisima o radu odobren rad sa polovinom punog radnog vremena nema pravo na naknadu plaće za polovinu radnog vremena kad ne radi ukoliko:

- se roditelju u skladu sa zaključenim kolektivnim ugovorom ili unutrašnjim općim aktom ili ugovorom o radu poslodavac isplaćuje puni iznos plaće ili naknadu plaće za polovinu punog radnog vremena kad ne radi;
- drugi roditelj koji radi polovinu punog radnog vremena, a ostvaruje naknadu plaće za polovinu punog radnog vremena kad ne radi;
- je dijete smješteno u ustanovu socijalne zaštite ili instituciju u koju se vrši smještaj u skladu sa ovim zakonom i hraniteljsku porodicu;
- drugi roditelj ima status roditelja njegovatelja.

Član 29. Ovim članom propisano je novim stavom 3. da pravo na dodatnu pomoć na ime brige i njege djeteta ne može ostvariti nezaposlena porodilja, ukoliko je dijete smješteno u ustanovu socijalne zaštite ili instituciju u koju se smještaju korisnici u skladu sa ovim zakonom ili hraniteljsku porodicu. Dosadašnji stav 3. postaje stav 4..

Član 30. Ovim članom u članu 167. stav 2. iza riječi: “podnesen” dodaje se interpunkcijski znak: “zarež” i riječi: “ili danom ispunjavanja propisanih uslova, a nakon podnošenja zahtjeva”.

Član 31. Ovim članom propisano je da se pri upisu u evidenciju korisnika prava mora postupati u skladu sa propisom koji uređuje zaštitu ličnih podataka.

Član 32. Ovim članom propisano je da će se ustanova kazniti i u slučaju da ustanova ne primi na prihvatanje neku osobu, kao i ukoliko otpusti korisnika koji je smješten ili prihvaćen, a da korisnik nema obezbijeđen drugi oblik zbrinjavanja ili socijalne zaštite, te ukoliko prioritarno ne primi na savjetovanje lice koja uputi organ starateljstva, a po osnovu postupka koje vodi organ starateljstva u konkretnom predmetu.

Prelazna odredba

Član 33. Ovim članom propisano je da su prvostepeni organi dužni po službenoj dužnosti uskladiti sa ovim zakonom postojeća rješenja kojima se ostvaruju prava koja su predmet ovog zakona u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona i donijeti rješenja o prestanku prava, odnosno ostvarivanju prava iz ovog zakona. Ministar će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti pravilnik iz člana 17. stav 3. ovog zakona.

Postupci koji su pokrenuti prije stupanja na snagu ovog zakona, a nisu okončani, okončaće se po odredbama ovog zakona.

Član 34. Ovim članom propisano je da će se osnivački i opći akti ustanova socijalne zaštite uskladiti sa članom 13. ovog zakona u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 35. Ovim članom propisano je da ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Kantona Sarajevo", a primjenjivaće se od 01.10.2023. godine.

IV – FINANSIJSKI OKVIR

Za provođenje ovog zakona potrebno je obezbjediti dodatna finansijska sredstva.

U prilogu Tabela 1.

TABELA 1

2023				2024						
Prosjeck mjesečno				Procjena	Procjena			Procjena	Procjena	Procjena
Pravo	Broj korisnika po važećem Zakonu	Mjesečni iznos naknade po korisniku po važećem Zakonu	Ukupna prosječna isplaćena Mjesečna naknada po važećem Zakonu	Povećanje broja korisnika prema izmjenama i dopunama Zakona	Broj korisnika sa procjenom povećanja korisnika prema izmjenama i dopunama Zakona	Mjesečni iznos naknade po korisniku prema izmjenama i dopunama Zakona	Iznos povećanja naknade po korisniku prema izmjenama i dopunama Zakona	Ukupna mjesečna naknada sa procijenjenim povećanjem broja korisnika prema izmjenama i dopunama Zakona	Mjesečno povećanje prema izmjenama i dopunama Zakona	Godišnje povećanje prema izmjenama i dopunama Zakona
Stalna novčana pomoć	508	225	114.300	20%	610	300	75,00	182.880	68.580	822.960
Tuda njega i pomoć	1.368	113	153.900	20%	1642	113	0,00	184.680	30.780	369.360
Jednokratna novčana pomoć (Prema iznosu najniže penzije - 517,00 KM)	130	150	19.500	20%	156	225	75,00	35.100	15.600	187.200
Izuzetna novčana pomoć	74	300	22.200	5%	78	675	375,00	52.448	30.248	362.970
Naknada za vrijeme čekanja na zaposlenje	455	150	68.250	10%	501	225	75,00	112.613	44.363	532.350
Naknada umjesto plaće ženi-majci u radnom odnosu	1.906	1.114	2.123.284	10%	2097	1.150	36,00	2.411.090	287.806	3.453.672
UKUPNO			2.501.434					2.978.810	477.376	5.728.512

Projekcija sredstava čija je namjena banjsko liječenje CIVILNIH ŽRTAVA RATA, prema dole navedenom broju korisnika na godišnjem nivou	1.000.000,00
Projekcija sredstava potrebna za naknadu plaće jednom od roditelja za polovinu radnog vremena kada ne radi, a u skladu sa propisima o radu kada ima odobren rad sa polovinom punog radnog vremena (procjena za 100 korisnika) na godišnjem nivou	1.093.200,00
Projekcija dodatnih sredstava na godišnjem nivou po osnovu izmjena i dopuna zakona	5.728.512,00
UKUPNO DODATNA SREDSTVA	7.821.712,00

Korisnici banjskog liječenja:

Lična invalidnina 1.385 korisnika

Dodatak za njegu i pomoć od strane drugog lica 77 korisnika
Ortopedski dodatak 499 korisnika

UKUPNO: 1961 korisnik

UKUPNA DODATNA SREDSTVA ZA PROVEDENJE IZMJENA I DOPUNA ZAKONA O SOCIJALNOJ ZAŠTITI, ZAŠTITI CIVILNIH ŽRTAVA RATA I ZAŠTITI PORODICE SA DJECOM NA GODIŠNJEM NIVOU IZNOSE 7.821.712,00 KM